



NOWOCZESNY E-PROCES KARNY

dr Sonia Głogowska, dr Paweł Czarnecki,
Kierownicy grantu ID na WPiA UJ 2024

17 czerwca 2024 r., Wydział Prawa i Administracji UJ



O PROJEKCIE

01



Dr Sonia
Głogowska
Dr Paweł
Czarnecki



02





Sonia Głogowska

ZESPÓŁ BADAWCZY

„Nowoczesny e-proces karny”



Paweł Czarnecki



Julia Bałtenbach



Kamil Dziedzic



Łukasz Dziedzic



Mira Fecko



Natalia Hanusek



Bartosz Maciejewski



Katarzyna Majtyka



Katarzyna Malik



Natalia Piekarz



Katarzyna Siejka



Weronika Sojka



Maja Wierzchowska



Łukasz Zimowski

Julia Bałtenbach - Analiza kryminalna jako nowoczesne narzędzie na potrzeby procesu karnego

- Analiza kryminalna otwiera przed organami ścigania nowe możliwości dowodowe.
- Analiza kryminalna powinna być uznawana za dowód w procesie karnym, ponieważ nie można traktować jej tylko jako mechanicznego uporządkowywania danych.
- Prawidłowo wykonana analiza kryminalna zawiera także wnioski, hipotezy i zalecenia co do dalszych czynności w sprawie sformułowane przez analityka kryminalnego. W związku z tym analizę kryminalną należy traktować jako proces myślowy przeprowadzony na podstawie masowej ilości danych.
- Należy uregulować status analizy kryminalnej w procesie karnym poprzez wprowadzenie jej jako dowodu do k.p.k.
- Wprowadzenie analizy kryminalnej do procesu karnego wymaga także uregulowania pozycji analityka kryminalnego.

Paweł Czarnecki, Specyfika dowodu cyfrowego w postępowaniu karnym

- W przepisach KPK występuje deficyt regulacji prawnej dotyczącej zasad dowodzenia cyfrowego
- Dowód cyfrowy mimo swojej specyfiki wykazuje podobieństwa do dowodów rzeczowych w związku z czym przeprowadzanie tych dowodów w procesie następuje w formie oględzin (art. 207 KPK) odczytania dokumentu (art. 393) lub odtworzenia zapisów cyfrowych (art. 393a KPK)
- Pozyskiwanie, zabezpieczanie, przechowywanie i wykorzystania dowodów cyfrowych wymaga stałego ponoszenia kosztów finansowych, logistycznych i personalnych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa danych cyfrowych
- Uczestnicy postępowania mieć dostęp do odpowiednich narzędzi i wiedzy, aby ocenić wiarygodność dowodów cyfrowych oraz ewentualnie ją kwestionować
- Digitalizacja procesu karnego to nieodłączny warunek wykorzystania sztucznej inteligencji w postępowaniach sądowych (K+C+A)

Łukasz Dziedzic - Zasada cyfryzacji procesu karnego – dyrektywa nowoczesnego postępowania karnego

- Żyjemy w epoce wielkich przemian cywilizacyjnych, związanych z coraz szerszą obecnością cyfrowości w naszym życiu codziennym. Prawo, w tym prawo karne i procesualistyka karna, również jest przedmiotem zmian, które niestety często mają powierzchowny charakter, rozwiązując jedynie skutki problemu, a nie jego przyczyny.
- W celu kompleksowego rozwiązania problemu relacji procesu karnego ze światem cyfry, cyfrowość musi być traktowana nie tylko jako „doklejona” łatka, ale jako inherentna cecha nowoczesnego postępowania karnego.
- Zasada cyfryzacji: „Organ prowadzący postępowanie oraz strony postępowania posługują się narzędziami cyfrowymi, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.” – nałożenie swego „domniemania” korzystania z narzędzi cyfrowych.
- Zasada cyfryzacji nie stoi w konflikcie z zasadą rzetelnego procesu – cyfrowy proces karny może być rzetelny, jeżeli osobie podejrzanej i osobie oskarżonej zapewnione zostaną odpowiednie gwarancje.
- Brak systemowych rozwiązań w zakresie cyfryzacji postępowania karnego może doprowadzić do pogłębienia się istniejącego problemu – potrzebne jest holistyczne opracowanie procesu, w którym narzędzia cyfrowe traktowane będą jako przydatny sojusznik sprawiedliwości, nie jej wróg.

Kamil Dziedzic – Cyfrowy proces karny na gruncie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – Prace Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej nad wprowadzeniem możliwości zdalnego przeprowadzania wybranych czynności postępowania karnego

- Ograniczenia związane z bezpieczeństwem zdrowotnym oraz konieczność zapewnienia ciągłości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości skłoniły polskiego ustawodawcę do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, które skutecznie zastąpią dotychczasowy tradycyjny proces w sali sądowej.
- Wprowadzenie elementów cyfrowych pozwala na zachowanie ciągłości procesu karnego oraz otwiera nowe perspektywy w zakresie efektywności, oszczędności czasu i zasobów.
- Reforma Kodeksu postępowania karnego rozpoczęta w tym zakresie przez rząd Leszka Millera, a kontynuowana przede wszystkim przez rządy Donalda Tuska oraz Mateusza Morawieckiego, coraz bardziej zmierza do ucyfrowienia procesu karnego poprzez poszerzenie katalogu czynności procesowych, dokonywanych przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających udział w tych czynnościach na odległość.
- Sam zdalny tryb przeprowadzenia czynności procesowej nie wyklucza pełnej realizacji prawa do sądu, ani nie ogranicza prawa do obrony, jednakże mogą to robić inne przepisy, które określają sposób przeprowadzania tych czynności.



Mira Fecko, Elektroniczne odpryski tożsamości – czyli o roli cyfrowych dowodów biometryczno-behawioralnych w procesie karnym

- Cyfrowa biometria behawioralna jako dyscyplina naukowa badająca aktywność użytkowników urządzeń elektronicznych w celu ustalenia tożsamości danej osoby
- Wiarygodność cyfrowych dowodów biometryczno-behawioralnych zależy od wielu zmiennych.
- Dokonywanie czynności procesowych wobec CDBB nie powinno stanowić problemu prawnego, jeśli już, to techniczny.
- Pozyskiwanie CDBB może budzić różnego rodzaju wątpliwości etyczne, w szczególności, gdyby miały być wykorzystane przed wszczęciem postępowania np. w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych
- Wniosek: Nie uciekniemy od CDBB, ale potrzebne są zasoby sprzętowe oraz kompetencyjne, które pozwolą na ich zabezpieczanie, gromadzenie oraz adekwatną ocenę ich wartości.

Sonia Głogowska, Formy oświadczeń procesowych w nowoczesnym procesie karnym

- Aktualnej regulacji kodeksowej w zakresie form oświadczeń procesowych brakuje cechy "nowoczesności" - konieczne zmiany, które pozwoliłyby przenieść proces karny do XXI wieku.
- Zarówno oświadczenia procesowe stron, jak i władcze oświadczenia procesowe organów postępowania pozostają przede wszystkim w sferze pisemności - czas na oświadczenia elektroniczne!
- Co nowego w roku 2029?
 - Art. 116 k.p.k. - za oświadczenie złożone na piśmie uważane będzie również oświadczenie złożone elektroniczne
 - Oświadczenia władcze nadal wyłącznie w formie pisemnej - jednak zastąpienie klasycznej formy odpisu kopią elektroniczną weryfikowalną za pośrednictwem specjalnego systemu
- Wzajemne powiązanie i oddziaływanie na siebie składowych procesu: form oświadczeń procesowych, protokołów, doręczeń, form prowadzenia akt postępowania - konieczne globalne i nowoczesne spojrzenie na proces

Natalia Hanusek, Dozór elektroniczny jako skuteczny środek ochrony postępowania karnego i jego uczestników

- Korzystność zastosowania istniejącej już infrastruktury SDE także do toczącego się procesu karnego
- Konieczność zróżnicowania poziomu dolegliwości środków zapobiegawczych
- Wymóg zapewnienia odpowiednich kadr i warunków technicznych
- Gwarancyjność środka (zarówno dla pokrzywdzonego, jak i podejrzanego)
- Element dozoru policji bądź samodzielny środek zapobiegawczy poszerzający katalog dostępnych środków przymusu, a równocześnie stanowiący ciekawą alternatywę dla tymczasowego aresztowania.

Bartosz Maciejewski – Sztuczna inteligencja w postępowaniu przygotowawczym

- Wykorzystanie technik opartych na SI może przyczynić się do rozwoju analizy predykcyjnej, a przez to do pełniejszej realizacji funkcji profilaktycznej postępowania przygotowawczego
- Elektroniczna postępowania przygotowawczego jest sposobem na jego skrócenie i lepszą realizację funkcji przygotowawczej tego postępowania
- Algorytmy SI mogą być skutecznym narzędziem w pracy na dużych zbiorach danych (Big Data) takich jak materiały zgromadzone przez organy procesowe w toku postępowania
- Należy postulować szerszą i efektywniejszą elektroniczną postępowania przygotowawczego, między innymi poprzez wprowadzenie rozwiązań opisanych w monografii, jednak z uwzględnieniem ryzyk wynikających ze stosowania SI

Katarzyna Majtyka, E-protokoły jako skuteczne narzędzie usprawnienia postępowania karnego

- Protokół elektroniczny to forma dokumentacji przebiegu rozprawy zawierająca nagranie rozprawy oraz składający się z protokołu obejmującego transkrypcję w czasie rzeczywistym.
- Zmiana aspektów technicznych związanych z tworzeniem protokołu.
- Protokół jest warunkiem koniecznym przyspieszenia czynności, ale też ma istotne znaczenie gwarancyjne związane z realizacją prawa do sądu.
- Konieczność wyeliminowania sytuacji dublujących czynności
- E-protokół zaproponowany w nowej formie.
- Automatyczna transkrypcja i jej zalety.

Katarzyna Malik, E-doręczenie jako sposób zapobiegania obstrukcji procesowej

- Ustawa o doręczeniach elektronicznych z dnia 18 listopada 2020 r. jako środek usprawnienia postępowania karnego oraz warunek pełnej informatyzacji procesu karnego.
- Zalety i wady doręczeń, jako jednej z najbardziej doniosłych instytucji dla prawa do informacji czy zasady prawa do obrony w procesie karnym.
- Doręczenia elektroniczne mogą znacznie ograniczyć, a w niektórych przypadkach nawet uniemożliwić obstrukcję procesową.
- Korzyści i potencjalne zagrożenia płynące z wprowadzenia doręczeń elektronicznych.

Natalia Piekarz - Współpraca międzynarodowa w zakresie wykorzystania dowodów elektronicznych

- Współpraca międzynarodowa dotycząca dowodów elektronicznych na przykładzie dowodów pochodzących z EncroChatów.
- Działanie służb francuskich niedopuszczalne na gruncie polskich regulacji.
- Brak możliwości wykorzystania dowodów z EncroChatów.
- Nowe regulacje europejskie (tzw. pakiet e-evidence) jako szansa na przyspieszenie postępowania w zakresie wykonywania nakazów związanych z zabezpieczaniem i przekazywaniem dowodów elektronicznych.

Katarzyna Siejka - Wymierzanie sprawiedliwej kary z wykorzystaniem nowoczesnych technologii

- Badania wskazują, że procesy przeprowadzane przez człowieka są w odczuciu społecznym odbierane jako bardziej sprawiedliwe (*human-AI fairness gap*), jednak ten stan rzeczy nie jest bezwarunkowy;
- Sztuczna inteligencja może być rozważana jako mająca potencjał do wykorzystania jej w procesie karnym na różnych płaszczyznach i z różnym zagęszczeniem decyzji wydawanych przez algorytmy w toku procesu (ML, LLMs, systemy oceny ryzyka, Delphi);
- Istnieje potrzeba zarówno zachowania wymogów transparentności jak i ochrony przed niekorzystnym zjawiskiem *gamingu*;
- Konieczne jest odpowiednie przygotowanie sędziów do efektywnego korzystania z narzędzi opartych o sztuczną inteligencję przy podejmowaniu decyzji procesowych.

Weronika Sojka, Sztuczna inteligencja w postępowaniu sądowym

- Wykorzystanie sztucznej inteligencji w początkowej fazie postępowania sądowego może usprawnić jego przebieg, zapewniając rzetelność, szybkość i adekwatność do okoliczności sprawy, a także urzeczywistniając konstytucyjne prawo do sądu;
- Sztuczna inteligencja może usprawnić rozprawę główną, poprawiając efektywność, jakość i bezpieczeństwo procesu sądowego poprzez automatyzację technicznych czynności i optymalizację komunikacji oraz analizy dowodów.
- Wprowadzenie sztucznej inteligencji do wspomagania procesu wyrokowania może usprawnić i ujednolicić linię orzeczniczą, jednak pełne zastąpienie sędziego napotyka na istotne wyzwania legislacyjne i moralne;
- Wprowadzenie sztucznej inteligencji wymaga szczegółowych analiz prawnych i etycznych oraz odpowiednich regulacji, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę podstawowych praw jednostek.

Maja Wierzchowska, E-formularze jako efektywne narzędzie komunikacji z punktu widzenia zasady sprawności postępowania

- E – formularze jako szansa na przeciwdziałanie przewlekłości postępowania.
- Wykorzystanie e – formularzy w instytucjach międzynarodowych.
- E – formularze w postępowaniu cywilnym jako inspiracja dla procesu karnego.
- Identyfikacja instytucji karnoprosesowych, w których e – formularze mogą stanowić cenny element usprawniający postępowanie.
- Wskazanie zagrożeń związanych z pośpieszną digitalizacją postępowania karnego.

Łukasz Zimowski – *Cyfryzacja akt postępowania jako przyszłość procesu karnego*

- Dwa modele: digitalizacja lub pełna cyfryzacja/elektronizacja
- Sytuacja de lege lata w polskim procesie karnym – obowiązujący Prok-Sys wdrożony w 2021 r., wcześniej System Digitalizacji Akt (SDA

Prokuratura Krajowa: 63,60 %

Prokuratury Regionalne: 83,41 %

Prokuratury Okręgowe: 63,24 %

Prokuratury Rejonowe - woj. Małopolskie: 21,60%

- Największy odsetek digitalizacji jest w województwie śląskim,
- prokuratury rejonowe: więcej spraw, niższy procent digitalizacji
- obydwa modele digitalizacji i cyfryzacji się nie wykluczają,
- KPC jako wersja beta dla przyszłej wersji finalnej KPK

CO DALEJ?

ksiegarnia.beck.pl

Wpisz szukaną frazę...

SZUKAJ

Koszyk 0,00 zł (0)

Darmowa dostawa od 250 zł

PRAWO | PODATKI | AKADEMICKA | APLIKACJA | OBCOJĘZYCZNA | SEKTOR PUBLICZNY | SZKOLENIA | KOMENTARZE | EGZAMIN WSTĘPNY

Strona główna > Serie wydawnicze > Monografie Prawnicze



Sprawdź fragment

PRZEDSPRZEDAŻ

Nowoczesny e-proces karny. Między teraźniejszością a przyszłością

Seria: [Monografie Prawnicze](#) | Rok: 2024

Planowany termin wydania:

12 lipca 2024

[Powiadomienie o premierze >](#)

Redakcja: dr Paweł Czarnecki, adw. dr Sonia Głogowska

Autor: Julia Bałtenbach, Kamil Dziedzic, Łukasz Dziedzic, Mira Fecko, Natalia Hanusek, Bartosz Maciejewski, Katarzyna Majtyka, Katarzyna Malik, Natalia Piekarz, Katarzyna Siejka, Weronika Sojka, Maja Wierzchowska, Łukasz Zimowski

Monografia łączy współczesny proces karny z rozwiązaniami, które z mniejszym lub większym prawdopodobieństwem wejdą w życie w przyszłości. Nowoczesny proces karny jest procesem, w którym na szeroką skalę wykorzystywane są narzędzia cyfrowe. Wymaga on od pracowników i funkcjonariuszy organów przyjęcia odpowiedniej postawy w związku ze zmieniającą się

WYBIERZ WERSJĘ:

☒ KSIĄŻKA

249,00 zł z VAT

☐ E-BOOK (PDF)

DO KOSZYKA

Koszt dostawy od 0 zł!

Wysyłka w **dniu premiery** [?]

[Dowiedz się więcej o realizacji zamówień w przedsprzedaży >](#)



CO ZAMIAST ZAKOŃCZENIA?

ZAPRASZAMY DO DYSKUSJI

